

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tart el dilluns.

No's tornan els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
CANUDA, 15, 1.er
Hores de Redacció: de 5 a 8 de la tarda
Apartat de correus núm. 26

Espanya. mitj any 1'50 pts., per corresponsal 1'75—Estranger, mitj any 2 francs, per corresponsal 2'75
Número solt 5 céntims.—Paquet de 25 números pera la venda 75 céntims
Pagos a la bestreta. Poden enviarse sellos de correu y tota classe de lletres de facil cobro.

Preus pels corresponsals propagandistes
5 números 7 pessetes semestre
25 " 30 " "
50 " 50 " "

LA RIFA DE NADAL (ENDEVINALLA)

L'ESTAT COBRA
44,000,000
pts.
AB PREMIS EN
CASTA
30,430,400
pts.
S'EN QUEDA
13,569,600
pts.

¿Quí tren la rifa?

(Végis l' article de fondo)

Secretariat del Poble
Consultes gratuïtes de 7 a 8 del vespre.

Regalos pels subscriptors
Végis la 2.ª página

Sorteig de regalos pels subscriptors

- 1.º regalo: Podrán escullir entre:**
Una máquina de cosir Wertheim.
Un llit y somier pera una persona, un armari pera roba y sis cadires.
- Un llit y somier pera matrimoni y un armari.**
- 2.º y 3.º regalos: Podrán escullir entre:**
Un armari pera roba.
Un llit y somier pera una persona.
Mitja dotzena de cadires.
Un rellotje de paret.
- 4.º, 5.º, 6.º, 7.º, 8.º, 9.º y 10.º: Imposició a la Caixa de Estalvis de 20 pessetes o un rellotje de butxaca.**

Resultat del sorteig celebrat en aquesta Redacció el passat Diumenge:

1.º premi, n.º	414	4.º premi, n.º	1651	7.º premi, n.º	1473
2.º » » »	1483	5.º » » »	1110	8.º » » »	2173
3.º » » »	2316	6.º » » »	2487	9.º » » »	344
10.º premi, número 1881.					

Els afavorits ab els regalos se servirán passar per aquesta Redacció pera lo referent a recullir els premis.

Aurora Social pe 'ls obrers

El diumenge passat tingué lloch en el local de la Redacció de nostre setmanari el sorteig de regalos pe 'ls subscriptors.

Assistiren al acte nombrosos obrers que ocupaven per enter el local, entre'ls que foren elegits dos secretaris pera les operacions del sorteig.

Se anomenan aquells Melxor Baixarias, electricista, y Joaquim Gandia y Barnola, del comers.

Pera treurer els números fou designada la joveneta Dolors Baixeras y Roca, corbatinera, corresponent els premis als nombres següents:

1.º. núm. 414.—2.º. núm. 1.483.—3.º. número 2.316.—4.º. núm. 1.651.—5.º. núm. 1.110.—6.º. núm. 2.487.—7.º. núm. 1.473.—8.º. número 2.173.—9.º. núm. 344, y núm. 10.º. 1.881.

Dongué la gran casualitat qu'entre 'ls concurrents hi havia un obrer, nomenat Joan Morrell, manobre, al que correspondé el premi 8.º. consistent en una imposició de 20 pessetes o un rellotje de butxaca, seguint felicitat pe 'ls assistents al acte.

RIFA DE NADAL

Vaig a parlar d'un vici nacional, encare més freqüent y generalisat que les corrides de toros. Ja compreneu que 'm refereixo a la loteria.

Per qué no 'n tinc de parlar? Perque son molts els que hi jugan? Perque entre aquests potser n'hi ha no pocs dels meus benévols lectors? Perque aquest joch els sugereixia en aquests moments ab l'illusoria esperança de sortir afornats? Perque 'ns trovem en vigílies de la rifa de Nadal?

Precisament aquestes rahons m'acaban de decidir d'abordar avuy aquest tema, y ho faria igualment encare que sapigués que 'm tinc de crear antipaties y enemistats.

La veritat

Hem d'estimar els amichs, pero no hem d'estimar els errors dels amichs y els vicis dels amichs. Perque estimar un amich es volerli bé, y no ho faria pas el que fomentés els seus errors y els seus vicis. Estimem els amichs, pero més que els estimem la veritat, puig l'amistat sens la veritat no es més que hipocresia.

Y la veritat es aquesta:

La loteria es un joch d'etzar

En aquest joch hi entran en combinació milers de números. Y tú no tens més que una probabilitat a favor del número del teu bitllet. No es impossible que surti premiat el número que tens, pero de la possibilitat a la existència d'un fet hi va una distancia immensa.

Vaig a posarte un exemple. Suposo que en una urna s'hi depositan cinch xifres soltes: 2, 3, 4, 5, 6. Quantes serán les combinacions que podrán sortir al etzar? 720, entre les quals se trova aquesta: 35426, que suposo que es el número del teu bitllet; de manera que tú tens una probabilitat en favor contra 719 en contra. Vaig a citarte aquestes paraules de Mr. Terquem en son *Nouveau Manuel complet d'Algèbre*: «Es molt difícil guanyar: en una loteria, per exemple, de 90 números, endevina quants parells hi ha: 4.005. El teu parell corre la sort ab 4.004; si en una urna hi hagués 4.000 boles negres y una sola de blanca, ¿confiarías tú que donant toms a la urna sortís la blanca? ¿qué direm dels terns, que son 117.480? ¿qué direm dels quaterns, que son 2.555.190? ¿qué direm dels quintes, que son 4.949.268? El número de combinacions possibles de diferentes quantitats es igual a 1 per 2, per 3, per 4, per 5, per 6,.... per 99, per 100, per n, es dir, tantes vegades quant sia el número de factors. Y d'aquestes combinacions a tú, amich lector, te'n resta una solament.

Prohibicions legals

Sembla, donchs, impossible que la loteria arribi a produir una passió tan frenética, una sugestió tan perturbadora del seny y de la bona administració.

Y, no obstant, es un fet. Un fet molt antic, que puja en alguns països fins al segle xv. Devant de la gravetat y extensió del perill, molts Estats han prohibit el joch de la loteria. Citaré solament l'exemple de dos Estats ben oposats per la seva forma de govern, una teocracia y una república. En ls Estats pontificis el prohibiren Alexandre VIII, Inocenci XI y XII, Clement XI y Benet XIII en els sigles xv y xvi. Y a Fransa 'l prohibí la llei de 21 de Maig de 1836, que amenaça ab la pena de dos a sis mesos de presó y ab multa de 100 a 6.000 francs (doble en cas de reincidencia), als «autors, empresaris o agents de loteries franceses o extrangeres» Y ádhuc després d'una primera infracció de la llei, els culpables poden ser privats, en tot o en part, del exercici de llurs drets civíls, civils y de familia, durant cinch anys com a mínim y deu com a màxim, a contar desde la extinció de la pena. No més hi ha una excepció a favor de les loteries de mobles destinades a obres filantrópiques, per qual motiu el sorteig de regalos que ha celebrat AURORA SOCIAL seria a Fransa permès.

Altres Estats moderns que en sa legislació s'interessan pe'l benestar del poble han pres també mides rigurosas contra les loteries.

La loteria explota y corromp al poble

¿Y a qué vé aquest rigor? Es que 'ls Estats moderns han obehit en aquest punt a consideracions morals que no poden passar desapercubudes a qualsevol inteligencia una mica culta. En efecte, el joch de la loteria fomenta l'fatalisme y la superstició. Aquest perill es major en els països meridionals, ahont l'esperansa d'un guany adquirít per via de la sort dona lloch a exaltacions febriles y contagioses. Per hipotètic que sia aquest guany, l'imaginació dels meridionals se'l representa molt probable y poch menos que segur. A Nápolis, per exemple, cada tiratge de bitllets que s'anuncia al poble, dona lloch a les més ridícles fatilleries y a les més folles dilapidacions. Hi ha moltes families que s'privan de lo necessari pera probar fortuna, homes que s'moren de fam y malgastan en una apuntació els 20 soldi que necessitan pera el pa que demanan la esposa y 'ls fills. Y aquest cas sovintaja també en nostra Espanya, sobretot quan s'anuncia la rifa de Nadal. Y 'l monstre es insaciable. Després d'una loteria segueix l'altra, y s'anuncia als quatre vents. Y 'l jugador no s'cura may de sa funesta ilusió. Si la cábala ha fallat una vegada, potser encerti la següent. Y veus aquí com aquesta idea fixa de la loteria es un paràssit que cada vegada penetra més en els endins de la entranya del poble y li xucla la sang oxigenada y li destrueix les celules vigoroses ahont deuria guardar les reserves de forsa y de vida pera l'esdevenidor.

Si, la loteria es enemiga del poble y explotadora del poble y corruptora del poble. Perque li fa confiar tan solament en la sort que sempre fou adversa als peresosos y als tímids.

Ja ho deyan 'ls antics: *Audaces fortuna juvat*. Perque desterra y encadena l'iniciativa y 'l esforç individual, enerva la voluntat y la fa tornar abúlica y peresosa. Perque substitueix el regne de la rahó y del bon seny práctic per 'l regne de la passió y la boja fantasia. Perque ofega l'esperit de sindicació, de solidaritat, de mutualitat, de cooperació, d'estalvi y previsió en la classe obrera.

Es un cranch que multiplica y va endinçant ses arrels en les ciutats més populoses y 'ls llogarets més humils.

¿No es una vergonya que una ciutat culta y laboriosa com la nostra sia la més aficionada a arriscar els fruits del seu suhor en la timba nacional? Perque la classe que més juga es la que mes treballa.

L'Estat espanyol y la Loteria

¿Qué fa el Govern pera extirpar els inmensos tentáculos d'aquesta vegetació parasitaria que consumeix la carn viva y 'l moll dels ossos del poble?

¿Qué fa? Hi ha un ministre que prepara una reforma de la loteria nacional. ¿En quin sentit? ¿En el de reprimir l'ardor del joch? Res d'aixó. En el de fomentar aquesta passió retrògrada y embrutidora de l'Espanya fatalista. Diu que vol autorisar rifes més petites ab bitllets més econòmics pera ferlos assequibles a tothom! ¿Qué be coneix el ministre als seus administrats!

¿No té l'Estat el deber de procurar el be comú? ¿No hi ha sancions en el seu Códich civil (articles 1.798-1.801) y en el seu Códich penal (articles 267-268) contra 'ls jochs d'etzar y contra les rifes no autorisades? Donchs ¿per qué autorisa les rifes nacionals? ¿Es que aquesta autorisació pot allunyar llurs perills y 'ls danys gravissims que ocasionan al poble?

L'Estat contesta:

—Jo 'm proposo un fi fiscal. L'Erari es pobre, y la rifa que autoriso es un impost supletori.

Y en aquest punt té rahó, pero hauria d'afegir que es un impost immoral, injust, impolítich y antisocial. Per aquestes rahons els Guberns de les nacions més avensades del mon van renunciant als quantiosos ingressos que proporcionaren durant llargs anys al Tresor les loteries d'Estat. Y encare fan més: prohibeixen ab graves penes l'anunci y expendició de les loteries extrangeres, per exemple la nostra y les que s'celebran en la ciutat anseática d'Hamburg, contra les quals ha cridat tota la premsa europea.

¿Qui treu la rifa?

A Espanya qui treu la rifa es l'Estat. Com fa notar molt bé el nostre caricaturista, l'Estat inventeix en premis de la rifa de Nadal 30.430.400 pessetes y n'cobra 44.000.000. De manera que restan al Erari 13.569.600 pessetes.

L'Estat replica a aquestes alegacions:

—La loteria nacional es una contribució voluntaria.

Poch a poch. La moderna psicologia ha demostrat que hi ha malalties de la voluntat. Y quan se manifestan colectivament, l'Estat té 'l deber de remeyarles, o quan menos de no conrearles y d'evitar llur contagi. Y l'Estat espanyol conrea el bacillus de la loteria, no menos perillós que 'l de la tuberculosi. Y 'l conrea no com els metjes en llurs laboratoris pera trovar el suero que l'ha de contrarestar, sino com vent que l'escampa d'un cap al altre d'Espanya.

Al poble

¿Poble catalá! Protesta ab energia de que l'Estat espanyol tracti de sincerarse devant del mon civilisat de la autorisació que concedeix a la loteria nacional, excusantse en la ignorancia, credulitat y voluntat malaltissa dels contribuyents! No 't vegis més retratat en el mirall de *Les Garses*, que 't posá devant dels ulls un compatrici teu! No vagis a encomanar el teu precíu avenir a la Fortuna, deuha cega y calva, injusta y rampelluda, que enganya cruelment als seus enamorats quan passa jugant «a fet» sobre la roda volant. Pensa que la font de la riquesa y la felicitat es la voluntat dreterera, enérgica y constant, el treball ordenat que conserva y mellora, la sindicació y la cooperació que decuplan y organisan l'esforç, l'economia, l'estalvi, que preveu y assegura el dia de demá.

BONAMICH.

Tothom te dot

Hi ha un poble a la vuhina Fransa, Fort-Mardyk, que té unes 1700 ànimes, hont cada fill del poble que's casa reb el Ajuntament, en usdefruit, mitj jornal de terra. Morts el pare y la mare, la terra torna al Ajuntament.

Aixó fa que tothom se casi jove pera tenir els fills grans y casats abans de morir y ademés que ningú s'espanti de tenir molts fills, ja que l'Ajuntament els dona'l dot.

Efectivament, en dit poble hi ha molta canalla a totes les cases, els naixements per avuy son de 41 per mil, essent en el restant de Fransa no més que de 21 per mil, y en 80 anys el poble, que no tenia més que 300 ànimes, ha pujat a 1700.

En algunes poblacions de Catalunya, com Badalona y Torredembarra, hi ha també llegats dotals a favor dels obrers y obreres exemplars. ¿Valdament se propagués per tot arreu tan llaable costum!

La Setmana social de Espanya a Valencia

Als llegidors d'AURORA SOCIAL ofereixo, a instancies del director, unes quantes notes de la Setmana social de Espanya a Valencia, no pas ab lo propòsit de fer la crónica de un fet que bé s'ho val, sino ab lo bon fi de tributar homenatge de bona voluntat als que no saben lo que son aquestes institucions socials realment noves.

Una nova forma de propaganda de idees y entusiasmes que utilisa l'Escola democrática cristiana,

a que m'honro ab pertanyer després que lo gran organisor Windthorst la ideá en forma de *courses de estudis socials*, en principi a utilitat de totes les classes, després pera los elements obrers y sempre ab l'afany de fer entrar en la vida de les classes socials aquelles idees, aquells sentiments, aquelles aptituds sens les quals no podia procedirse, sabre en ma, a la reforma radical del ordre social d'avuy el día, quina pau tenen minada los excessos del capitalisme y del proletariat, fills bessons del naturalisme económic o la denegació de la llei moral en l'ordre de producció, distribució y consum de les riqueses.

De Alemania passaren a Fransa, ahont s'han celebrat ab igual objecte, pero ab la denominació de *Setmanes socials*, desde 1904 a Lyon, Orleans, Dijon y últimament a Amiens: per tot arreu han sigut acullits aquets treballs de propaganda ab lo respecte y aplauso que mereix l'alta finalitat qu'els orienta.

A qui a Espanya se celebrá la primera Setmana social a Madrid l'any passat. Hi ha un llibre d'en Severi Aznar que ab molta imparcialitat fa un lloable resum de la realitat e indica la conclusió ben práctica de continuar la tasca comensada ab la mateixa finalitat educadora.

A Italia fa poques setmanes que inauguravan també aquestes institucions. Per cert que s'hi doná alguna nota ben profitosa pera comprendre 'ls triomfs conseguits pe'ls democratas cristians a Austria.

Som ja a la nostra, a la de Espanya en Valencia, —llástima de mania centralisadora— pero deixem aquesta tecla, que potser es la única qu'ha desafinat.

La Setmana social de Valencia ha sigut desde son principi un éxit franch, sorollós, ab el que no contavan ni tan sols los seus organisoras.

Per lo infelissos mortals seguidors entusiastes de aquest grandíssim moviment democrátich sá que 'ns veyem a tot hora obligats, per la prudencia, justicia, fortaleza y temperansa, a manifestar les idees valentes de nostra escola, com qui diu ab un conta gotes, fruhim de debó al sentires, nefes, crues ab tota sa llibertat evangélica, sortides de llabis de un bisbe, el de Jaen, Sr. Laguarda, y sorollosament aplaudides per un concurs de jovens de totes classes presidits per persones de la més alta representació; aixó es realment l'afirmació de la democracia cristiana que no vol de cap manera veure a la religió fent la guardia al capitalisme; aixó es la hermosa virtualitat de la llei Evangélica, individual, si, pero també social per excelencia, esvahint la iniquitat, les tenebres ab que lo egoisme torba la vida y progrés de la societat.

En la mateixa sessió inaugural se doná la primera conferencia, en la que el Sr. Merán, catedrático de Sociologia a Salamanca, demostrá també que no tenia pas ganes de mossegarse la llengua al parlar de una de les causes de la qüestió agraria aquí a Espanya. Franchament molts abusos estém fets a veure a casa nostra, pero 's veu que ab la pobre gent del camp lo egoisme mes que dels propietaris descuidats, dels intermediaris, o lo que sigan, arriba a lo inexplicable, gracies a que fins are los colonos ni tan sols han pogut usar los medis defectuosos de defensa de que abusan a vehades nostres obrers industrials.

Dugues notes simpátiques doná la llarga sessió del vespre, per haverse celebrat en un lloch llastimosament petit per la gentada qu'acudí a aprofitarsen. Una la doná el públic aplaudint a més no poder una parrafada del simpátich senyor Simó, diputat provincial per Senante, quan al parlar de la intervenció del Estat en la legislació obrera senyalá lo improcedent dels que tot ho esperan del Estat que deuria comensar per desferse de atribucions que havia absorbit d'entitats que almenys li son anteriors en l'ordre de vida natural y social. S'abogá també a favor del principi regionalista.

Lo senyor Sastre, conegut sociòlech y colaborador d'AURORA SOCIAL, quina especialitat es lo estudi de les vagues, com a fruit de una desgraciada experiencia que ha adquirít a casa nostra deixá sospresos, esglayats a moltíssims dels concurrents, pera qui semblava que no hi havian altres excessos ni qüestions que les del camp.

La senzillesa y serietat d'expressió de nostre bon amich, aixis com la valú del treball lligit, li valgueren un munt de felicitacions.

Deixeu-me acabar a la manera que he comensat: ¿Los efectos d'aquesta «Setmana» quins serán? Se haurá cridat fortament la atenció de molts dormilegues sobre la importancia de son comés per esser classes directores, s'haurán proporcionat elements necessaris pera formar judici recte sobre los més importants problemes moderns, s'haurá ensenyat a cada hu la cooperació que deu prestar en la campanya de reformarse a si mateix y de refer la societat.

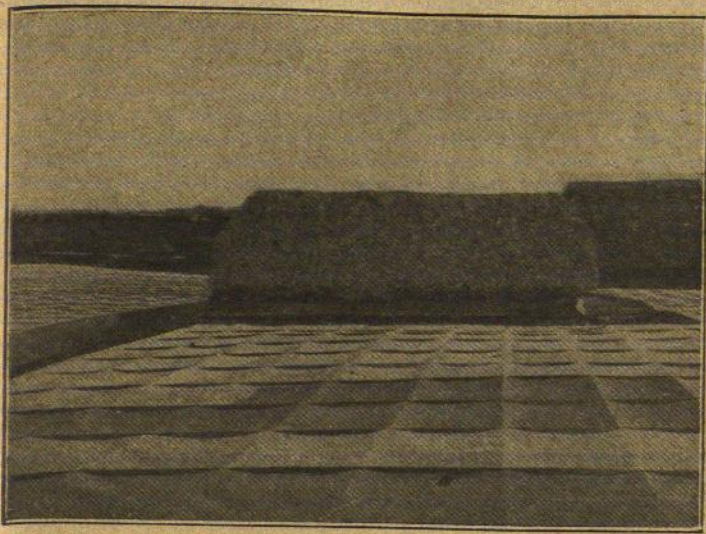
J. M.

Valencia, Desembre de 1907.

QUADROS DEL JAPÓ.—L'ESTANY DELS LOTUS

CUBA

Mètode americà darrerament empleat per les plantacions de tabach

«Pàgines festives»

S'ha publicat baix aquest títol un deliciós llibre de N' Alexandre Font, formant part de la Biblioteca «Jovenut»: formen aquest volum una col·lecció de bonics quadrets del gènere festiu, molt ben ensopagats tots ells y que denoten en l'autor bones qualitats per a l'conreu d'aquest difícil gènere: encapça l'obra un bon pròlech de N' Oriol Martí. Y l'dibuix de la portada es de nostre bon amic y company En Gayetà Cornet.

Pera que nostres llegidors se fassin càrrech de la gràcia dels articles del volum, copiém part del següent títol:

Goses de casa

A l'«Avi» del Parch

¿Quí no't coneix, Avi del Parch? ¿Quí no ha matat la estona més de quatre vegades veyent com vas y vens majestuosament pel teu clos, com allargues la trompa pera agafar un mocet de pa que representa pera tu un confit ho-meopàtic, com pegues esbuech quan no pots arribarhi, pera tornar al públich a fi de que aquest te'l tiri més endintre y a l'alcanc teu? ¡Oh, bestia grossa, gens esbelta y sumament simpàtica! Tu, per un llonguet administrat en cinquanta bocins, proporciones diversió a n'els marrechs durant una hora y mitja, tu ets l'admiració de la gent de montanya que ve a ciutat, tu ofereixes sovint ocasió de fer bons negocis als escura-butxaques...

Infinitat de vegades al dia'l públich t'obliga a caragolar la trompa enlayre y a obrir la boca pera entretenirse tirant al blanch ab molles de pa, y tu, sempre pacient y entenimentat, t'estàs estones y més estones ab la boca bada-da y ab els ullets mitj aelucats pensant sens dubte que quan la gent estarà cansada de divertirse tirant, donaràs un pas enera, abaixaràs la trompa pausadament y aniràs replegant els bocins de llonguet que hauràn caygut pel teu voltant. Tu sabs que aquell pa es el preu posat a la teva benevolença, y estàs fermament convençut de que'l desinterés existeix apenes. Tu ets un gran filosoph.

A la Plaça de la Pau

¿Vol embarcarse? Avuy deixen veure la esquadra per dintre: ¿vol una barqueta de confiança? — ¡No, no y no! ¡Ja vos he dit cinquanta vegades que no!

— Home, no hi ha qu'enfadarse per això.

— Es que no teniu cap dret de molestar al públich d'aquesta manera. Desde la Plaça del Teatre que veniu seguintme y amohinantme.

— ¡Quín orgull! ¡Estigui bo, ja no li diré res més, no tingui por!

— ¡Ay, gracies a Deu! A l'últim m'he pogut desempellegar d'aquell burinot. Ara m'arribaré fins a les escales de la Pau a veure com està avuy el mar.

— Zehorito, ¿vamo a vizitá er correo de la Habana, que e cosa dirna de zer vita?

— ¡No! ¡Qu'es prou que aquesta gent no sapiga coneixer al seu públich!

— ¿Vol una barca a la vela?

— ¿Que anem a donar un passeig fins a la es-cullera?

— ¡No, que'm marejo!

— Avuy no's marejarà, hi ha una mar que sembla una bassa d'oli. Podrém visitar l'Isla de Panay.

— ¿Qu'embarquem?

— ¡Vingui senyor, per dos rals voltarem tot el port!

— ¡Prou! Veig qu'es impossible l'arribar a l'embarcador, me'n torno y demà vindré ab un rètol penjat a la esquena ahont s'hi llegeixi en grosses lletres: «Senyors barquers: no sóch home que's deixi embarcar; inútil tota tentati-va.»

El Tibidabo descrit per un pagés

— ¿Voleu saber lo qu'es el Tibidabo? Donchs es una montanya si fa o no fa com el Puig de Colceroles o com el cim del Montreig...

— ¡...!

— ¡Oh, ja veurèu! Hi ha la diferencia de que així com a les nostres montanyes s'hi té de pujar com les cabres, allí s'hi munta molt des-cansadament, ben repapat dintre d'un cotxu que s'enfila costes amunt.

— ¡Vos dich que no es broma! ¡Ne diuhen un ferrocarril fanicunart!

— ¿...?

— Això sí que no ho sé, com va fet; ells s'ho saben. No més vos diré que son dos cotxus que van lligats ab una corda, y mentres l'un puja l'altre baixa, igual que les galledes al pou.

— ¿...?

— ¡Qui volèu que la estiri la corda! Una mànica que hi ha en el cim que té unes rodaces que fan fredat. Jo, la veritat, no les tenia totes quan hi vàreig pujar. Allò de veure que't vas enlayrant, enlayrant, y que tot el pes del curruatge l'aguanta una corda tan prima...

— ¿...?

— Bé, ja veurèu, per això, encara que sia prima es una corda molt reforta, feta de fil ferro.

— ¿...?

— ¿A dalt què hi ha? Jo'm pensava que no hi trobariem altra cosa que pins, però'm vaig quedar parat quan vàreig veure que al baixar del fanicunart se'ns presentaven uns senyoraços tots mudats, ab unes gorres engalonades y ab lletres d'aurades, que mentres ens feyen unes reverencies fins als peus ens deya cada un d'ells que anessim a dinar al seu hostal.

— ¿...?

— Dos per falta d'un, y encara un quart més enllà n'hi ha un altre que'n diuhen la Rabas-sada.

— ¿...?

— ¡Ja ho crech que hi varem anar! ¡Y al més bo de tots! Però vos juro que no vaig dinar de gust. El veurem en aquella sala tan regran, com set o vuyt vegades el café del Centre, ab daurats y coloraynes de tota mena, servit per uns senyors ab casaca que vos assegure que anaven més endimnats que'l metge y el jutge quan van a la professó del Corpus, tenint de menjar unes coses que no pots treure l'entrellat de lo que són, y en comptes d'una bona llesca de pa uns panets que ab un parell de caixalades en despatxes un; tot això creyèu que'm va fer tornar la gana enera. No sabia lo que'm passava y més de quatre cops, pensant que'm posava un troc de pa a la boca, pegava mocegada al tovalló.

— ¿...?

— ¿Què hi ha més al Tibidabo? A sota la plaça de l'hostal hi ha un puestó tot ple de retratós, ab un franògrafu...

— ¿...?

— ¿No sabèu lo qu'es un franògrafu? Donchs es... ¿com vos ho explicaré jo? Es una guardiola de cançons, veushoquí. Hi ha també un tren lètrich petit, y una pila de futeses més. Però lo que vos agradaria de debò es a la nit, quan tiren la llum ab manguera.

— ¿...?

— Home, que ab una llanterna molt grossa ho arruixen de claror tot, a més de quatre ho-res al volt.

— ¡...!

— ¿Què diheu si en devia costar de plata tot això? Més de la que vos podèu pensar.

— ¿...?

— Ja veurèu el per què's barcelonins van fer tot aquest gran gasto. Com que'ls pobrets s'han d'estar tota la setmana engarjolats en pisos ahont el sol no s'hi deixa veure ni per miracle, y han de transitar per carrerons en-cofurnats sentint a totes hores el baf de les clau-vergues, ara a les festes, al menys, poden anar al cim d'una montanya a netejar-se'ls palmons ab el ventet sanítos de la serra. Ja ho veurèu: a ciutat una glopada d'ayre embaumat de pi cada vuyt dies costa una futralada de diners, y aquí que'l tenim sempre de franch no'n fem cabal.

ALEXANDRE FONT.

La paraula d'un ha de ser sin-cera, les seves promeses no han de ser fetes lleugerament, les seves orelles estaran sempre obertes a la veritat, vinga de dalt, vinga de baix; la justícia y el dret seran la seva força, el deber la seva estrella polar, el treball el seu plaer.

La consciència, o amat fill, sia sempre la teva valerosa ajuda, aduch quan les teves honrades fatigues semblin no coronades del succés immediat y tes bones intencions pugan per algun temps apa-reixer mal enteses o mal predicades.

Durant la teva juvenesa has tingut el cuydado de la més amorosa y bona de les mares: tú has adquirit principis y coneixements que't seran del més gran valor en els dies futurs; mes recórdat principalment d'això: el caràcter ha de ser probat al foc de la vida y de l'experiencia... La teva futura posició social t'impone que passis els anys que't faltan d'estudi, y fins tota la teva virilitat ab seny y diligència: l'altura que arribaràs sols de tú dependeix.

OSCAR II DE SUECIA al seu primogénit.

La gimnàstica de les noyes

Els exercicis gimnàstichs activen les funcions de l'organisme y calmen el sistema nerviós. Però respecte la gimnàstica de les noyes cal resoldre qualques qüestions. En primer lloch, diu

el sabi professor higienista J. B. Fonsagrives, avans dels vuit anys, per les noyes, no hi ha més qu'una gimnàstica convenient: la del jugar, del córrer, del passejar; no més els infants malalts, mal desenrotllats, a qui degui convenir més aviat la gimnàstica; per eixes criatures es la gimnàstica un medicament urgent; pero, per les noyes en bones condicions de saber, no cal anar depressa: es precis esperar qu'els membres estiguen desenrotllats, que les articulacions sien sòlides, que ls ossos hagin posat la rigidesa que m'estart els permetrà resistir a les enèrgiques traccions qu'haurán d'experimentar. Son no mes els exercicis dels saltimbanquis qu'exigeixen una iniciació més aviat; mes la gimnàstica educativa res te que veure ab aquells.

Tampoch deuen traspasar la justa mida els exercicis gimnàstichs de les noyes y la justa mida deu precisarla l'etate. Els muscles no deuen ser agafats de sorpresa. Un xich d'exercici fortifica; massa agosla.

Cal observar atentament les noyes al comensament de llurs exercicis; si menjén y dormen bé, s'està respecte d'aquells dins la mida justa; si menjén poch y dormen malament, es senyal de que s'ha passat de mida.

Quan se diu que la gimnàstica no ha probat a una donzella, cal saber com s'ha aplicat a n'aquella la gimnàstica, car pot aplicarse bé o malament, segons els cassos, y així deu decidirho l'etate.

Hi ha una falsa idea massa extensa y que cal desvanecer: la de confondre la vera gimnàstica ab l'acrobatisme y de amidar la eficacia de la primera ab la destresa ab que ls nins pugen la corda llisa y els jochs del trape-i y de les escales. Els exercicis d'equilibri, de força o de agilitat poden venir més tart pels noys, pero les donzelletes no tenen de ferne res y la gimnàstica dels gestes y dels mohiments es la única que ls convé.

Aquesta no exigeix ni aparells ni màquines; es pot practicar fins en familia.

La gimnàstica de saló es suficienta pera les noyes, pero cal perseverarhi; cal qu'eixa entri pera elles en la mateixa categoria dels llurs demés treballs diaris com els exercicis de la agulla. Clar es veu que si tal gimnàstica pot ferse a ple aire, va millor; si s'fa dins d'una cambra cal tenirhi obertes les finestres, perque l'aire atret al pit per les enèrgiques contraccions dels muscles sia pur.

Cal per tot això uns vestits folgats y cómodos, a fi de dar llibertat als mohiments y a fi també de que aytal gimnàstica tinga pera ls infants l'atractiu d'un joch, caldria, pera fer-les, reunir varis infants.

Ab eixa gimnàstica, feta oportunament y demés, s'evitarán els mals de la tisis en moltes families. Y s'obtindrán, en tot, els més bons resultats.

C. C.

CIUTADANA

A MON AMICH FREDERICH SERRA

La pluja bat frissosa als finestrals
com ritmich plor de inconegudes fades,
y al compás de ses notes desiguals
van cayent les fulletes mustigades...

Lo sol llú feblement... son trist esguart
no gosa traspasar la volta immensa...
son les cinch... lo jorn mor... y l'cap al tart
inonda ls llarchs carrers de calma intensa.

Los arbres plens, curulls de grogues fulles
retorsan, murmurant, sa grossa testa...
... y les fulletes mortes van cayent...

D'un Estiu que ha finat tristes despulls!
dancem al fort bramul de la tempesta,
que'l plor dels arbres vells se l'endú l'vent!

JAUME DE MURY.

Actualitats

(DE TOT ARREU)

Inglaterra

Londres, 10.—Arriba l'Kaiser.

Alemanya

Berlín, 13.—El Reichstag sospèn les sessions.

Russia

Odesa, 6.—La policia fa un registre y es rebuda a trets, esclatant una bomba qu'enfonsa l'edifici. Hi han agents ferits.

Suïssa

Berna.—La assemblea federal elegeix president de la Confederació, pera 1908, a M. Ernest Brenner.

Holanda

Amsterdam, 13.—Arriba l'Kaiser.

Persia

Taoris, 10.—Assassinat del prefecte de Policia.

C.

CORRESPONDENCIA DE PARIS

¿Que si n'hi han d'estranyeses pe'l món? Aquí n'hem una.

Un rey que fa professió de republicanisme.

No es de per riure.

Oscar II, fill d'en Oscar I de Suecia, qui avans d'esser rey era mariscal del Imperi de Napoleó, y avans de mariscal era l'fill del sabater de Pau, el pobre Oscar II qu'acaba de morir rey, era rey de butxaca, pero republicà d'opinió.

Deya tal monarca qu'un dia l'ministre tot esporguit de la seva missió, entrava a despatxar ab el Rey pera donar compte de la persecució que pensava fer contra un escriptor qu'acabava de publicar una enormitat de gatades contra la casa reyal; y com el rey hi posés dificultats, el ministre, tremolant, pera justificar la seva pretensió, va entregar al monarca el manat de dictaris del escrit.

En Oscar començà a llegir de baix en baix; pero tant pler hi trobava que, sense donarse'n compte, va posarse a llegir en alta veu, declamant y fent gestes ab un entusiasme digne d'un Mabeth.

Els oyents se miravan els uns als altres ab un pam de boca oberta: el ministre, no poguent contenir el seu zel, feya ganyotes al rey pera cridarli l'atenció. ¡Com si li digués Llucia! El rey lle-gia esbalotat.

— ¡Pero, senyor!... va interrompre el ministre

— ¿Qué?—digué l'rey.

— Que tot això l'autor ho diu de Vostra Majes-tat y familia...

— ¿Y qué?... ¿Que no n'he prou de rahó?

— ¿Senyor!... això es republicanisme...

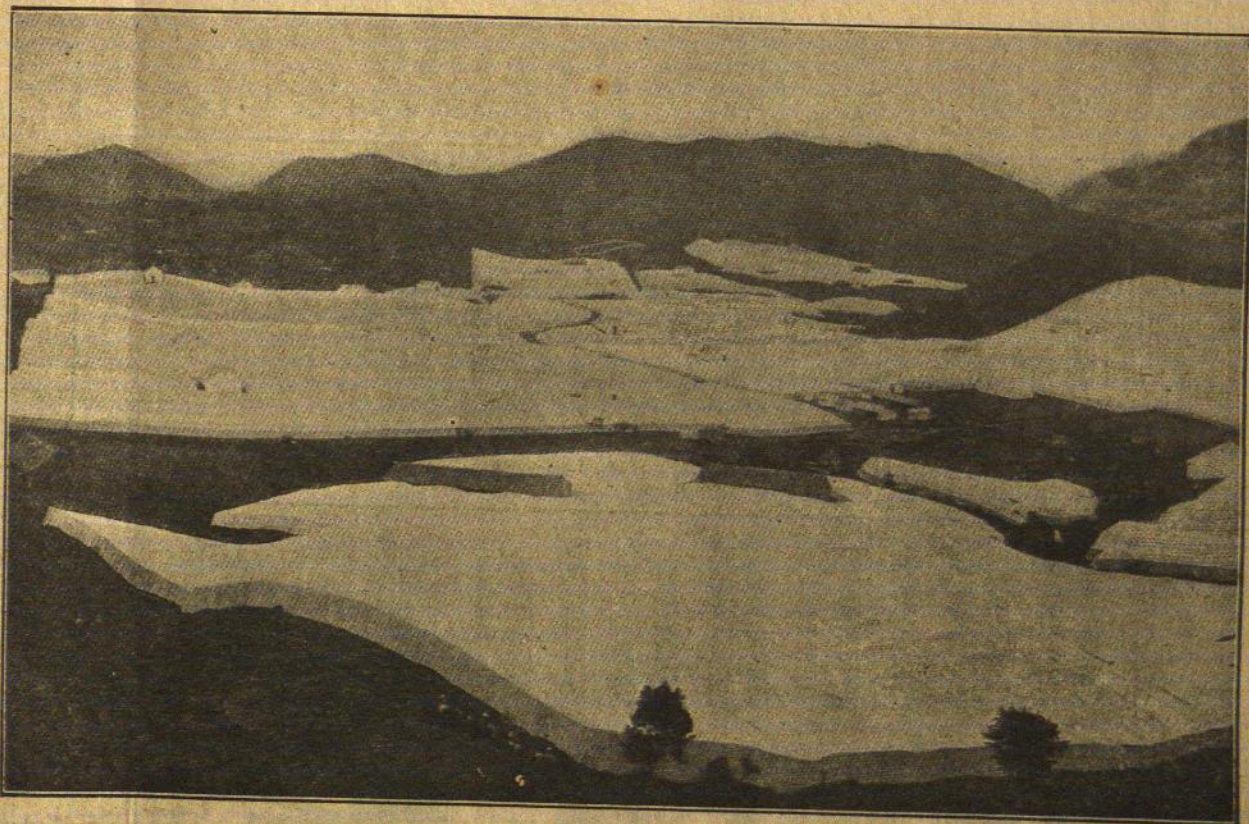
— ¿Y qué? ¿per ventura un rey no por tenir les seves opinions polítiques? que no son discutibles les formes de govern?

Y no us creguen, llegidors, qu'en Oscar sia l'únic rey... republicà. N'hi han hagut molts de reys... republicans de fet y reys de butxaca. Com també hi ha molts republicans que solament son republicans per arribar a esser reytos... per esser un xich monarques... Se'n moren de ganes; y tro-vantse que no son de la familia, donchs... per això son republicans. Com en Napoleó: començaria per Consul y acabaria per emperador, tirá y despòtic, que portava la seva ambició a desfer els reys ab la dreta y a ferne de nous ab l'esquerra. Com per exemple en Pepe Botella... y en Bernadotte.

¡Y n'hi han tants de Napoleons... d'aquesta mena!

En Oscar II ha tingut la franquesa de dirnosho: jo, si no fos rey, seria republicà. Això 'ns recorda aquells plets de les Corts d'Anjou, Valois, Aragó, Angulema y Orleans: tots eran monàrquichs... a condició d'esser monarques: si'l poble no ls en feya, passavan anys y segles conspirant y armant guerres, ni més ni menys qu'en Ruiz Zorrilla. ¿Que's creuen vostés que n'hi han poch de monàr-quichs qu'ho son no més que perque... disposan d'un trosset de monarquia? ¿Y que n'hi han poch de revolucionaris que si ls fessin governadors... o

CUBA.—CULTIU INTENS DEL TABACH

A primera vista l'aspecte del paisatge qual fotografia reproduhim causa singular efecte; creu un veure la blancura immaculada de uns banchs de gel surant en la superfície de les aigues en algun fjord rodejat de montanyes. Però eixos paisatges no pertanyen a les regions boreals, sino a les Antilles, y es son tema una vasta plantació de tabach a Puerto Rico y altra a Cuba, cobertes de immenses teles que protegeixen les plantes. Les xifres demostran intensament la ventatja del sistema: d'ensá que Puerto Rico caygué en poder dels americans, que son els que emplean el nou procediment, se ha quintuplicat la producció de tabach.

estanquers, enviarien més enllà de ca'n Tunis les idees?

Així es el mon pera molts: una comedia.

¿En volem un altra d' estranyesa?

Véusela aquí.

En Clemenceau clerical.

Créguinbo: y no un clerical d' estar per casa, sino... propagandista. Escoltin.

Després d' allò de la separació, en Clemenceau va dirse:

—Aquestos clericals son ben capassos de fèrnos-en una... ¡Son tant gats! Si poguessim trovar un Judas que volgués trahirlos... ¡Qui sab! En Caifás per trenta diners en va trovar un: nosaltres... encare que l' haguessim de pagar més car... per que en Rotschild no seria pas tan tacany com en Caifás... Probemho.

Y va dir a n' en Briand:

—Home; m' heu de comprar un Judas.

—Y qui l' paga?

—Deixéuho corre... l' Estat. Pero ha de ser un Judas que divideixi als catòlics, y fassi la guita als bisbes, y un cisma, y una iglesia nacional.

—Ja l' tinch, senyor president.

Dit y fet.

L' elegit era un fulano que no havia trencat públicament cap plat ni olla. Y no ho era pas de tonto del tot; perque fins sabia qu' en el sigle XIII o avans, perque no n' estava ben segur, havia existit un personatge nomenat Jacob, vehí de un poble del Assia o de l' Europa.

Y ab aquest sabí y santás en Clemenceau va fundar un diariás nomenat *La France catholique*, que tenia per objecte trahir als catòlics.

El fulano hi posaria tot el seu seny: en Clemenceau pagaria 10 mil franchs cada mes.

Del diari se n' tiravan 50 mil exemplars que s' repartian regalats. Pero... ni regalats trobavan llegidors, y menys suscriptors: per lo qual, si be l' Director no s' cansava de cobrar la mesada de 10 mil franchs, en Clemenceau s' va cansar de pagarlos.

Y... ¿qué es el infern? Una casa sense pá. En

acabantse l' oli, venen els tribunals a saldar comptes que ningú pagava.

El Director va al seu amo:

—Ja veu... falta l' oli...

—Prou qu' ho sé... pero ¿y la traició?... ¿y la divisió dels catòlics?... ¿quants bisbes ens ha portat? ¿quantes cultuelles s' han obert? ¿quants cismes s' han proclamat?

—Deixi fer... paciència...

—¡Paciencia... paciència!... paciència y pagui...

Jo li prometo tenir tota la paciència posible; pero de calers ¡tampis!...

—Miri lo que s' diu: que si no afluixa la bossa...

—¿Qué?

—Que contaré al Jutje la farsa qu' hem fet vos té y jo...

—El Jutje ray, será dels meus...

—Donchs... ho contaré al públich...

—¿Y qué dirá el públich?

—Que vosté ha cotejat una empresa clerical...

—Y que vos sou un poca vergonya.

—Y vos un' altra.

—¡Vaja una novetat!...

El corresponsal: ¡Quin món, senyors, quin món més mona!...

MATTHIEU.

CRÒNICA SOCIAL

Secretaria del Poble

Sens perjudici d' ocuparnos un altre dia més detingudament de la bona marxa d' aquesta obra que funciona en nostre local social, donem a continuació una senzilla nota dels diferents serveys prestats en el present mes: 1.ª Requisits necessaris pera la exempció del servey militar.—2.ª Manera de comparéixer en judici de faltes y preparació del mateix.—3.ª Validesa de poders.—4.ª Forsa jurídica d' una declara-

ració d' última voluntat devant de párroco dins de Barcelona.—5.ª Procediment seguit en la expulsió d' un empleat.—6.ª Estudi dels Reglaments de varies Societats.—7.ª Garanties que ofereixen algunes Societats de segurs, etc.—8.ª Interpretació del text d' un testament.—9.ª Treball nocturn en les fàbriques.—10. Treball de menors.—11. Diferents abusos comesos ab 'ls obrers.—12. Interpretació del text de una sentència de deshauci.—13. Reforma del Reglament d' una Societat de dependents.—14. Dipòsit judicial d' una filla soltera, reclamada pe 'l seu pare.—15. Reclusió d' un discòl. No contem els cassos en que han insistit els consultants y agrupem les consultes que versan sobre un mateix tema. A totes s' ha contestat particularment.

Els cotxers

La Junta directiva del Montepiu de cotxers de Barcelona ha convocat als seus socis pera una reunió magna que s' ha de celebrar el dia 20 del mes que som, en el seu local social. Tallers, 22, principal, a dos quarts de deu del vespre.

En la reunió s' tractarà de les festes que s' haurán de celebrar el dia 17 de Janer, diada de Sant Antón, patró dels cotxers.

Les festes prometen esser enguany més lluides encare que l' any passat, regnant especialment gran entusiasme entre 'ls cotxers pera que 'ls clàssichs «Tres toms» siguin lo més brillants possible.

Una vaga

Segueix en el mateix estat la vaga de obrers blanquers a Igualada a causa segons se diu de no haver sigut acceptades pe 'ls patrons les bases redactades pe 'l Sr. Ossorio Gallardo pera solucionar el conflicte.

Junta de Reformes Socials

En la darrera sessió celebrada per la Junta local de Reformes Socials que presidí el regidor delegat senyor Peris se prengueren els següents acorts:

Informar, de parer ab la ponència, 8 expedients sobre infraccions de la ley del descans dominical procedents del districte I y 20 del districte X, tornantlos als respectius tinents de arcalde.

Imposar una penyora de 50 pessetes a un industrial que s' resistí a colocar un aparell preventiu d' accidents de treball a una màquina.

Donar-se per enterada de la petició dels propietaris del carrer de la Porta de Santa Madrona pera que 'ls diumenges se puguin vendre llibres vells al Mercat.

Arxivar els reglaments interiors de fàbriques y tallers.

Donar al cònsul de l' Uruguay els datos que demana referents a aquest assumpte de treball.

Reclamar a l' arcalde l' import de les penyores cobrades y imposts per la Junta a l' objecte de dedicarles a la millora de l' educació dels obrers, y reclamar també a les Tinencies d' arcaldia les imposades per infracció de ley de descans dominical pera destinarlas a objectes benèfichs.

Nomenar depositaris y suplents als vocals don Ramon Almirall y don Joan Vila.

Donar-se per enterada de la comunicació del governador civil per la que s' dona coneixement de que dos industrials han presentat recursos contra unes penyores imposades per la Junta.

Y acceptar la dimissió del suplent vocal patró D. Pere Abella Viñas.

Imp, carrer Nou de St. Francesch, 17

SECCIÓ D' ANUNCIS

DIABETICS ELIXIR del Dr. Sastre y Marqués

Es el de resultats més segurs pera curar tan terrible malaltia, minvant sempre la seva intensitat, purificant el sistema nerviós y fent rebaxar tan l' albuminúria, com la glucosúria en les diabetis insipidas. La curació se logra molt depressa.

Casa especial pera xarops medicinals dissolucats

FARMACIA: HOSPITAL, 109 Y CADENA, 2.—BARCELONA

COLOCACIONES.—Se necessiten:

Aprenents lampistas.

id. caixista.

id. sastres.

id. sabaters.

id. sombrerers.

id. guarnicioners.

Oficials fotografo.

id. pera fabricar capsas de

id. sabaters.

Mitj oficials id.

id. adroguer.

Mitj oficials fusters.

id. ebanista.

id. enquadernador.

id. doradors.

Cusidoras de llibres.

Modistas

Noys pera recados.

id. farmacia.

Dependent tenda comestibles.

Planxadoras.

Aprenenta pera la fabricació.

NOTA.—Al objecte de no dificultar el funcionament de nostra oficina se fa avinent que aquesta únicament extindrà els seus serveys a las colocacions consignadas en el adjunt anunci lo que fem present a las personas que faltas de treball acudeixen a nostre domicili social al objecte de evitalshi la perdua de temps y las molestias inherents a una negativa involuntaria per part nostra.—Las cartas se dirigitran a la Oficina de colocacions.

Hores de despaig a la redacció: De 12 a 1 del mitjdia.

NOTA.—Nostres serveys pel caràcter aventual de la majoria de colocacions no podem extindrels a las personas de fora de Barcelona y en el cas de que alguna especialitat vingui a crear una excepció a n' aquella regla se ns deurán fer les peticions personalment.

ALGAS MARINAS FERRER.
(EXTRACTO FLUIDO DE FUCUS VESICULOSUS)
PODEROSO A LA PAR QUE INOFENSIVO REMEDIO CONTRA
EL HERPETISMO
Y LA OBESIDAD
O ROPURA EXCESIVA

PIÓANSE PROSPECTOS

OFICINA DE FARMACIA DEL D. E. FERRER
PLAZA DEL ANGEL 6Y7
Y EN TODAS LAS FARMACIAS
AL POR MAYOR: S. VICENTE FERRER Y CIA
BARCELONA

HISTORIA GENERAL DE ESPAÑA

FOR

RAMÓN B. GIRÓN

TREINTA TOMOS A UNA PESETA EL TOMO

De venta en las librerías, kioscos y en la Administración:

Diputación, 286, Barcelona.

Manel Ballestrí

BARRETS Y GORRAS

A BON PREU

41-CARRER AMPLE-41

al tombar el Regomir. — BARCELONA

Curació infalible de les trencadures mitjansant

Braguer Medical Vives

Es aquest perfeccionat aparell l' última paraula de la ciencia pera l' alivi absolut y curació radical de les trencadures, per antigues que siguin, essent ab preferència aconsellat a tots els trencats per les eminencies mèdiques més notables. Demanis follet explicatiu que s' regala y envia gratis a totes parts.

Hores de 9 a 12 y de 3 a 7. — RAMBLA DEL CENTRE, NUM. 12, PRAL.

PELUQUERÍA

A. SARRÁ

RAMBLA DEL CENTRO, 1, ENTR.

Frente al Teatro del Liceo

BOLSA DEL TRABAJO.—Instalada en el Fomento del Trabajo Nacional.—Plaza de Santa Ana, 4.—OFERTAS:

Modistas.

Oficials ropa blanca.

Tenedor de libros.

Corredores.

Viajantes.

Meritorios.

Ayudante mozo.

Aprendices.

Dependientes.

Cerrajero, Jefe sección.

Oficial tornero.

Esmaltador de rótulos.

Montador vidrieras.

Bordadora.

(En la secretaría de la institución hay nuevas listas)

GALLICIDA PIZÁ

emplastos y de los líquidos en general. Es económico, una peseta en todas las farmacias, droguerías y zapaterías.

Depósito general: Farmacia del autor, Plaza del Pino, 6. BARCELONA
Por 1'30 ptas. se remite por correo certificado.

EL mejor y más agradable PURGANTE laxante, refrescante, diurético, digestivo y depurativo.—TISANA DEL LABRADOR. En farmacias.—D.º Austri, Vertrallans, 5.—Barcelona

WERTHEIM

MAQUINES PERA COSIR Y BRODAR

ESPECIALITAT: Máquina rotativa RÁPIDA, la mejor del món.

Máquinas pera totes les industrials.

Máquinas rectilíneas SEYFERT pera mitjas.

AL COMPTAT Y A PLASSOS

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

LIQUIDACION DE ROPAS HECHAS
CARMEN, 42
El Bazar más económico de Barcelona
Con motivo de la Reforma y Ampliación del local
Gran Exposición de Trajes, Capas, Sacos, Rusos, etc.
Precio fijo